

Akademickie Centrum Badań.
Ex-centrum Olgi Tokarczuk

Sesja doktorancko-studencka

Przekład literacki jako ochrona nieprzetłumaczalności – wyzwania i rozwiązania

- 13 maja 2022 r.
- Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej/aplikacja Teams

Zapraszamy Studentki i Studentów, Doktorantki i Doktorantów, do wzięcia udziału w sesji translato logicznej organizowanej z okazji goszczącej na Wydziale Filologicznym wystawy *Karl Dedecius. Zwischen Worten – zwischen Völkern/ Między słowami – między narodami*, zorganizowanej przez Karl Dedecius Stiftung, Karl Dedecius Archiv, Uniwersytet Łódzki i Muzeum Miasta Łodzi.

Jako temat sesji proponujemy problematykę nieprzetłumaczalności w przekładzie literackim. Oczywiście, zdajemy sobie sprawę, w jak szerokim spektrum wyborów, dylematów i koncepcji translacji działa przekład literacki: od „nic nie jest przetłumaczalne” do „wszystko jest przetłumaczalne” (Emily Apter, „20 tez o przekładzie”, *The Translation Zone. A New Comparative Literature*, 2006).

W spektrum tym mieści się koncepcja przekładu jako działania w dyskursie, który buduje literaturę światową; jako ciągle wznoszonych i niedokończonych wieży Babel, w której pragnienie uniwersalności języka spotyka się z wyzwaniem wielojęzyczności; jako Benjaminowskiej koncepcji zadania tłumacza, które polega na znalezieniu „takiej intencji skierowanej na docelowy język przekładu, która sprawi, że w języku tym rozbrzmi echo oryginału” (Walter Benjamin, „*Die Aufgabe des Übersetzers*” 1923); jako wyzwanie dla przekładów lekkich i niwelujących kulturową specyfikę języka (Vladimir Nabokov, „*Problems of Translation: ‘Onegin’ in English*”, 1955), i, wreszcie, jako doświadczenie obcego (Antoine Berman, „*La Traduction comme épreuve de l'étranger*” 1984) czy Innego (Dorota Urbanek „*Dialektyka przekładu*”, Maciej Stanaszak „*Obca inność w przekładzie*”, Jerzy Żmudzki „*Der Translator und die Fremdheit im Translationsprozess*”).

Co jest nieprzetłumaczalne w przekładzie literackim? Z pewnością nie sama gramatyczna osnova, która trzyma strukturę językową dzieła. Może zatem nieprzetłumaczalna jest ta trudno uchwytna obcość – nieswojość oryginału, a zadaniem tłumacza jest nie tyle jej oswojenie w przekładzie, ile przeniesienie na język docelowy tak, aby wybrzmiała swą różnicą i innością?

W badaniach translato logicznych skupiamy się zwykle na analizie ekwiwalencji i adekwatności przekładu. Proponujemy studentom zainteresowanym przekładem ze wszystkich instytutów i katedr naszego Wydziału Filologicznego, aby tym razem przyjrzyli się, jak praca tłumacza przenosi do języka i kultury docelowej obcość, inność, różnicę i niewspółmierność. Jak tłumaczona jest nieprzetłumaczalność. Jak tłumacz radzi sobie z tzw. lukami? Jakie strategie obiera tłumacz, aby uchronić w procesie transplantacji językowej najbardziej cenne elementy oryginału, ale też najbardziej narażone na utratę, deformację i udomowienie? Jak ta obcość, inność, różnica, która wkracza do literatury w naszym rodzimym języku dzięki przekładowi i pracy tłumacza, kształtuje, zmienia, unowocześnia, a nawet niepokoi naszą literaturę?

Akademickie Centrum Badań.
Ex-centrum Olgi Tokarczuk

Proponujemy, aby sesję dla doktorantów i studentów zorganizować w formie okrągłych stołów. Krótkie prezentacje, moderowane przez współuczestników, będą wstępem do wspólnych dyskusji. Moderatorami dyskusji byłyby osoby wyłonione spośród uczestników.

Organizatorzy przewidują możliwość publikacji pokonferencyjnych artykułów w recenzowanym, punktowanym czasopiśmie naukowym.

Propozycje krótkich, analitycznych wystąpień (do 10 minut) prosimy wysłać do 30.04.2022 r. za pośrednictwem formularza w FORMS:

https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=-b5xKxM7MkS19B9awieNDH5p5cqRLQ1Mo2OaM8lhpuFURFFSSlpYN1c4RIITNkZNTIR_SREk3N0RMRC4u.

Serdecznie zapraszamy!

dr hab. Anna Małgorzewicz, prof. UW r

dr hab. Dorota Kołodziejczyk

dr Małgorzata Kolankowska

dr Michał Gąska

mgr Karolina Kazik